

Л. Б. 6
313

СТАТУТ И ПРОГРАМ

ОРГАНИЗАЦИЈЕ

ЈУГОСЛОВЕНСКИХ НАЦИОНАЛИСТА

СПЛИТ

ХРВАТСКА ШТАМПАРИЈА

1923.

И М Е

§ 1.

Организацији је име: „Организација Југословенских, Националиста; скраћено Ор. Ју. На. (Орјуна).

С В Р Х А.

§ 2.

Сврха је организације, да помоћу свих моралних интелектуалних, а до потребе и физичких снага својих чланова буде обрана политичких, културних и економских тековина, које је југословенски народ постигао својим уједињењем;

да својим деловањем изнад свих страначких, класних или верских интереса било које групације у држави подиже и шири у народу југословенску унитарну мисао и свест о дужностима према заједници народу и држави;

да енергично иступа проти сваком раду који би могао да угрожава основне услове народне будућности — јединство Народа и Државе;

да се бори против свих појава које су одраз тежње за сепаратизмом племенским или верским;

да помаже изграђивање јединственог расно-националног југословенског типа и изразите југословенске Нације итд. у смислу Програма штампаног у „Победи“ од 15. октобра 1921., бр. 10., који је додат као саставни део овом Статуту.

САСТАВ ОРГАНИЗАЦИЈЕ И УПРАВЉАЊЕ.

§ 3.

Организацију састављају и њом управљају Централни Одбор, Обласни Одбори, месни Одбори и Месна Повељеништва, уз односне Ревизионе Одборе.

С Е Д И Ш Т А.

§ 4.

Седиште Централног Одбора је у Сплиту, и оно је преносиво једино у случају окупације тог града са стране

непријатеља, и то у место где се окупи већина чланова Централног Одбора.

Седишта Обласних Одбора налазе се у Београду, Загребу, Љубљани, Новом Саду, Сарајеву, Суботици, Скопљу, Цетињу и Сплиту, а дозволом Централног Одбора могу да буду и у другим културним и политичким центрима државе, у којима се, према његовим напутцима, оснују нови Обласни Одбори, или у која се већ постојећи преселе, сами или спојени више њих у један.

Седишта Месних Управних Одбора су у местима где има најмање двадесет организованих чланова. У местима где је мање од двадесет организованих чланова постоје Месна Повереништва.

СРЕДСТВА.

§ 5.

Средства су организације: а) редовне месечне чланарине, које уплаћује сваки организовани члан, чију висину одређује Централни Одбор, односно Директориум; б) приходи од блокова, значака, знакова и слично, који се перманентно продају приватно и по јавним локалима од чланова организације; ц) приходи од забава, које организацијски одбори приређују према сезонама; д) приходи од Празника Жртве, кога за свхе организације одређује Централни Одбор, односно Директориум; е) чисте добити од организацијских новчаних задруга, у колико и како правила тих задруга одређују; ф) добровољни прилози и дотације са стране родољубивог грађанства, појединаца и корпорација, које се слажу с Програмом ове организације; г) приходи с некретнина или културних подuzeћа, која организација евентуално поседује. (Види §§ 13. и 14.)

ЧЛАНСТВО.

§ 6.

Чланом Орјуне може да постане сваки у смислу Програма исправан расни Југословен и Југословенка, које Месни Одбор или Повереништво уз гаранцију двојице својих већ организованих чланова као такве прими и потврди.

У случају да некога поред наведене гаранције Месни Одбор или Повереништво не прими или не ће да потврди,

дотични има права да се проти тому утиче надлежном Обласном Одбору, проти чијим одлукама има опет право коначног утока на Централни Одбор, којег је одлука дефинитивна.

Већ примљени члан пак може да буде искључен из организације закључком Месног Одбора уз писмену мотивацију, ако члан снојим животом, назорима и деловањем дође у сукоб с Програмом и Статутом и духом Програма и Статута организације. Инстанције утока, чије право искљученом пристоји, су као у другој тачци.

§ 6 а).

Поверенике и чланове Месних Одбора може да искључи из њихове месне организације само Обласни Одбор, уз потврду Централног Одбора, а с разлога наведених у тачци трећој § 6 и уз писмену мотивацију.

Чланове Обласних Одбора може да искључи из њихове месне организације само Централни Одбор, с разлога као горе и уз писмену мотивацију апсолутном већином гласова.

Чланове Централног Одбора може да искључи из њихове месне организације само Централни Одбор, с разлога као горе и уз писмену мотивацију апсолутном већином гласова.

Само се по себи разуме, да искључење из месних организација доноси собом и губитак односних части у одборима и искључење из њих. Свако искључење мора бити обелодањено јавно.

ДУЖНОСТИ И ПРАВА ЧЛАНОВА.

§ 7.

Дужности су сваког члана :

да безуветно извршава обвезе које је на себе примио ступив у организацију и попримив њен Програм и Статут, те да се покорава дисциплини организације, одредбама овог Статута и одредбама управних Одбора предвиђених овим Статутом ;

да свуда и увек живо агитује и промиче циљеве организације истакнуте у § 2. и Програму ;

да редовито плаћа чланарину, да промиче, купујући и потпомажући, националистичку штампу, главни нацио-

налистички орган, друге националистичке новине, брошуре итд.

Ко се унаточ двократној опомени не одазове вршењу тих дужности (нарочито позиву на исплату заостале чланарине), може, ако то не оправда, бити искључен из организације.

Права су сваког члана:

да присуствује скупштинама и седницама организације, како је то предвиђено у овом Статуту, да на истима ставља предлоге и гласује;

да може, ако је пунолетан, да буде биран у управна тела организације;

(право и дужност) да суделује у свакој потхвату и раду организације;

Страни држављани не могу бити бирани у Централни Одбор.

§ 7 а).

Месни одбори имаду право да ради ванредних заслуга за организацију изаберу за почасне чланове своје организације разне националне јавне раднике. Избор мора бити једногласан.

Имена почасних чланова имају се јавити истодобно Тајништву Обласног и Централног Одбора месец дана пре доношења односног закључка. Закључак пак о самом избору има се такођер јавити одмах Обласном и Централном Одбору.

Почасни чланови имају иста права као и редовни.

ЦЕНТРАЛНИ ОДБОР.

§ 8.

У своме седишту у Сплиту Орјуна има свој Централни Одбор, у чијем су крилу Председништво или Директориум, главни Ревизиони Одбор, Централна Благајна, Главни Орган Националиста, Централна Акциона Секција, те разне друге секције.

Централни Одбор састоји се од најмање 17 (седамнаест) пунолетних чланова, које бира Конгрес делегата. Сем тога у њ спадају сви председници Обласних Одбора већ по самом свом положају, те имају иста права као бирапи чланови. Напокон, чланови Централ. Одбора могу на својој седници да кооптирају у Централни Од-

бор извѣстан број чланова. Број кооптираних чланова скупа с преседницима Обласних Одбора не сме да буде већи од броја бираних чланова. Бирани чланови морају становати у седишту Централног Одбора.

Централни Одбор бира Конгрес апсолутном већином гласова појединачним тајним гласањем, или, на жељу Конгреса, акламацијом. Не добије ли који члан при бирању апсолутне већине, онда се бира ужим избором један од двојице са највећим бројем гласова.

17 изабраних чланова Централног Одбора остају заједно годину дана. После године дана Конгрес бира једну трећину ($\frac{1}{3}$) од старих бираних чланова ради континуитета рада и што бољег јамства за једнако провађање националистичке идеологије, док остале двије трећине ($\frac{2}{3}$) бира по свом нахођењу. Конгрес може сваки пут бирати поново остале и све чланове Централног Одбора.

Кооптирани чланови полажу сви своју службу сваке године одмах иза Конгреса, тако да је новим бираним члановима Централног Одбора слободно да за другу годину кооптирају чланове према властитој одлуци. Кооптирани могу да буду и чланови који су одступили.

КОМПЕТЕНЦИЈА ЦЕНТРАЛНОГ ОДБОРА.

§ 9.

Централни Одбор Орјуне обавља:

- а) све послове као средишња главна управа организације, у колико поједини послови нису резервисани Конгресу;
- б) надзире рад Председништва или Директориума и брине се о финансијама организације;
- в) одлучује о издацима организације у колико премашују износ од 5000 динара;
- г) одређује рок, дневни ред и место Конгреса и Изванредних Скупштина, које сам одреди;
- д) спрема предлоге за Конгрес и подноси му извештаје о свом раду;
- ђ) извршује закључке Конгреса и Изванредних Скупштина;
- е) одређује према потреби изасланике у обласне и месне скупштине с посебним пуномоћима и задацима;

ж) одлучује у коначној инстанци о утоцима искључених чланова или оних којима је молба за упис била одбијена, и искључује чланове Обласних Одбора и своје;

з) бира између себе Председништво или Директориум и Централне Секције;

и) распушта Повереништва, Месне и Обласне Одборе, ако њихов рад и састав не одговара Програму и Статуту, шкоди или смета интересима организације, те именује комесаре који реконструишу дотичне одборе или ликвидирају њихов рад.

Централни Одбор састаје се најмање једном у три месеца на своју редовну седницу.

Закључци Централног Одбора вреде само онда, ако је седници присутна барем проста надполовична већина свих чланова, а међу њима председник или његов заменик. У одбору одлучује апсолутна већина гласова. Председник гласа само кад се гласови поделе на једнако па он има да одлучи.

Ако једна твећина ($\frac{1}{3}$) чланова Централног Одбора или Директориум затражи ванредну седницу и назначи дневни ред, мора је сазвати председник или његов заменик најдаље кроз осам дана. На тој седници претреса се само о предлогу којег су ставили предлагачи.

ПРЕДСЕДНИШТВО ИЛИ ДИРЕКТОРИУМ ЦЕНТРАЛНОГ ОДБОРА.

§ 10.

На челу Централног Одбора, односно Орјуне као целокупности, стоји Председништво или Директориум од седам лица, кога Централни Одбор изабере међу својим бираним члановима.

Директориум пак изабере између себе председника, подпредседника и главног тајника, који су истодобно председник, подпредседник и главни тајник Централног Одбора. Од остале четворице директора један је финансијски директор.

КОМПЕТЕНЦИЈА ДИРЕКТОРИУМА.

§ 11.

Директориум је позван:

а) да представља Орјуну, да дава иницијативу, директиву и решења у свим дневним питањима, где треба да

Орјуна заузме становиште начелне или тактичне нарави. Ако су случајеви замашнији, Директориум је дужан да конзултира Центр. Одбор;

б) да руководи све послове организације саме и послове појединих секција Централног Одбора, и он је за те послове одговоран;

в) да именује нове поверенике у местима, где не постоје месни одбори организације;

г) да одређује разне делегате и комесаре Централног Одбора, о чему онда има да извести Централни Одбор;

д) да прима и намешта потребне чиновнике и друге службенике. Под чиновницима и службеницима се подразумевају сва она лица која примају плату за свој рад и она која, и ако не примају плату, давају свој рад у својству намештеника. За њихов рад одговоран је Директориум Централном Одбору, односно Конгресу;

ђ) одлучује о издацима организације преко 5000 Дин.; за које онда треба накнадно одобрење Централног Одбора;

е) надзире главни орган организације, уредничко и административно његово особље, дава му директиву, смењује га и поставља, те о томе извештава Централни Одбор на његовим редовитим седницама.

Председништво или Директориум Централног Одбора састаје се по могућности сваки дан, а најмање два пута седмично, да решава текуће послове организације.

Закључци Директориума су правоваљани, ако су уз председника односно његова заменика, присутна седници још барем три друга члана. Одлучује се апсолутном већином гласова. У случају да се гласови поделе на једнако, одлучан је глас председников. У хитним и неодгодивим случајевима, кад би организација услед најмањег одлагања могла да претрпи какову штету, председник ће сам на своју руку предузети и одлучити најнужније, а онда с места сазвати Директориум и извести га о предузетом.

§ 11 а)

Председник заступа организацију у јавности и код власти, дава иницијативу у свим послима, сазива седнице Централног Одбора и Конгреса и председа им; председа, надзире, сазивље и дава иницијативу свима

секцијама Централног Одбора; потписује све исправе и објаве организације заједно с тајником или благајником или финансијским директором, према врсти посла; надзире у име Директориума главни орган Орјуне, уредништво и другу штампу; именује делегате и комесаре; издава налоге исплате Центр. Благајни; надзире и води бригу о просторијама, покућству и евентуалним некретнинама организације; у хитним пословима замењује читав Директориум, кому онда сместа реферише о предузетом.

§ 11 б).

П о д п р е д с е д н и к или председников заменик замењује председника у свим послима и приликама, само ако је председник одсутан, а ако није, онда уз изричито овлаштење председника.

§ 11 ц).

Г л а в н и т а ј н и к води записник на Конгресу и у седницама Централног Одбора, саставља друштвене исправе и дописе и потписује их са председником. Архив организације и сва канцеларија с особљем налази се под његовим надзором и он је за њих одговоран.

§ 11 д).

Ф и н а н ц и ј с к и д и р е к т о р је члан Директориума и уопће служи као конзулент Директориума у финансијским послима; надзире Централног Благајника и Централну Благајну, и у случају ако нема центр. благајника врши његове функције; решава и потписује са председником све списе финансијске нарави, а који се односе уопће на финансијски живот Орјуне или на благајне мимо Централне Благајне; стара се, скупа са финансијском секцијом, о намицању средства за организацију и у тим пословима дава иницијативу.

§ 11 е).

Б л а г а ј н и к Централне Благајне брине се о Централној Благајни и води њене после; врши исплате, према налогу председника, Директориума, или Централног Одбора; прима у њу приходе и стара се да редовито буду утеривани; има право на увид у све списе финансијске нарави; потписује скупа с председником

све списе који се односе на Центр. Благајну, њене приходе и расходе; врши продаје и куповине уз надзор председника и финансијског директора; одговара за Централну Благајну и ред у њој; шиље свака три месеца тачан препис из благајничких књига Директориуму и извештава га сваком згодом о стању благајне; улаже новац Централне Благајне на банке; држи приручну благајну, у којој може да буде највише Дин. 5000; уложени новац на банкама држи на располагању Централног Одбора, односно Директориума, односно председника, ако Централни Одбор или председништво друкче не одлучи; диже новац с банка једино уз потпис председника.

С Е К Ц И Ј Е.

§ 12.

Директориум одмах после свог избора има да међу остале чланове Централног Одбора подели рад на секције, да им дава директиву, да са сваком сурађује, да неактивне чланове секција искључује и замењује другима.

Секције могу бити: акциона, економска, пропагандистичка, политичко-социјална, секција за приправу Конгреса, културна, секција националистичке штампе итд. Њима председа председник Централног Одбора; он их сазивље и надзире, те поједине чланове секција може да позива као конзуленте на седнице Директориума, према врсти посла о кому седница решава, али њихов је глас само саветујући.

Секције Централног Одбора раде према упуштвима председништва, у складу с начелним одлукама Одбора. Оне реферишу Одбору о свом раду путем председништва.

Вођа Централне Акционе Секције зове се „Главни Челник“.

Обласни и Месни Одбори могу такођер да се поделе на секције.

И М О В И Н А.

§ 13.

Средствима организације управљају благајне, с благајницима на челу, које, као и управе, бирају међу собом односни одбори.

Благајне су, за Месне Одборе месне, за Обласне Одборе обласне, а за Централни Одбор централна благајна, с главним благајником или финансијским директором на челу. Ако је финансијски директор одвећ оптерећен послом, може да му се дода централни помоћни благајник.

У благајне месне улазе чланарине и остала средства (§ 5 цф), од којих оне извесне перценте, како то Централни Одбор одреди, шиљу обласним благајнама и Централној Благајни. У обласну и централну благајну могу, сем чланарине, сва остала средства и равно да улазе. За правилно и правовремено одашиљање средстава јамче односне управе, којима Централни Одбор може према свом нахођењу да за закашњења уређује казне.

§ 14.

Конгрес и Скупштине бирају Ревизионе Одборе, Месне, Обласне и Централни, који се састоје од три (3) до пет (5) лица, Централни увек од пет (5), који су одговорни, колико за правилно функционисање благајна, толико за читав финансијски живот организације. Њихов мандат траје једну годину, а дужни су да прегледавају друштвене књиге и рачуне својих одбора и да поднесу свака три месеца извештаје Централном Одбору.

Централни Ревизиони Одбор поред Централне Благајне може да прегледа рачуне свих осталих благајна и о томе дава извештаје Централном Одбору.

У ревизионе одборе бирају се већином лица вештавођењу књига.

ОБЛАСНИ ОДБОРИ.

§ 15.

а) Обласни Управни Одбори.

Обласни Управни Одбори имају 12 (дванаест) пунолетних чланова, који се између себе конституишу као одбор и изаберу председника, подпредседника, тајника, благајника и осам одборника, и поделе рад на секције. Њих бира Обласна редовна годишња Скупштина апсолутном већином гласова, појединачним тајним гласањем, или, на жељу скупштине, акламацијом. Не добије ли који члан при гласању апсолутне већине, бира се ужим избо-

ром између двојице са највећим бројем гласова. Скупштина може опет бирати и оне који су прошле године били чланови Обласног Одбора, 12 бираних чланова мора становати у седишту Обласног Одбора.

Сем 12 чланова Обласног Управ. Одбора, бира Главна Обласна Скупштина још и 4 (четири) заменика чланова Обласног Управног Одбора, који долазе по реду у Обласни Управни Одбор ако који од изабраних чланова Одбора из њега иступи или отпане с било којег разлога.

Мандат чланова Обласног Одбора, респек. њиних заменика траје годину дана.

б) Обласни Ревизиони Одбори.

Обласна Главна Скупштина бира сваке године, сем чланова Обласног Управног Одбора и њиних заменика, још и три (3) члана Обласног Ревизионог Одбора, чији мандат траје такођер годину дана. Скупштина може поновно бирати у Ревизиони Одбор чланове, који су прошле године у њему вршили дужност.

КОМПЕТЕНЦИЈА ОБЛАСНИХ ОДБОРА

§ 16.

Обласни Управни Одбор врши ове послове:

а) брине се да рашири организацију Орјуне у својој области, ставља о том предлоге и извешћује Директориум;

б) дава Директориуму Орјуне информације о целом политичком и културном раду Орјуне у својој области, те о политичким и културним приликама своје Области уопће и ставља евентуалне предлоге;

в) одређује дневни ред редовних и ванредних Обласних Скупштина, које сам одреди;

г) решава као друга инстанција о утоцима проти одлукама Месних одбора цф. §§ 6, 6а;

д) надзире све Месне Одборе у својој Области и брине се о финансијама у својој области, за што и одговара Централном Одбору.

Обласни Одбор састаје се најмање једном седмично на своју редовну седницу.

Закључци Обласног Одбора су правоваљани, ако је на седници присутно најмање седам (7) чланова и међу њима председник или подпредседник. У Одбору одлучује апсолутна већина гласова. У случају једнаке поделе гласова одлучује глас председника.

Ако пет (5) чланова Обласног Управног Одбора затражи ванредну одборску седницу и назнаћи дневни ред, то је председник или подпредседник дужан да је сазове најдаље за 8 (осам) дана. На тој седници претреса се само о предмету кога су изнели предлагаћи.

ПРЕДСЕДНИК ОБЛАСНОГ ОДБОРА

§ 17.

Председник Обласног Одбора заступа Обласни Одбор и све организације своје области у јавности и код обласних власти, сазива одборске седнице и Обласне Скупштине и председа им, председа, надзире и дава иницијативу свима Секцијама у свом одбору, потписује све дописе, исправе и објаве које спадају у делокруг Обласног Управног Одбора, заједно с тајником или благајником, према врсти посла, надзире евентуални обласни орган Орјуне и другу штампу, скупа с осталим члановима управног одбора, издава обласној благајни налоге исплате, у изванредним случајевима располаже с новцем из благајне у највишем износу од Дин. 1000 (хиљаду), иначе с новцем располаже читав Обласни Управни Одбор, који за све издатке преко 5000 Дин. треба приволу Централног Одбора, односно Директориума. осим у хитним неодгодивим случајевима, у којима ће затражити накнадно одобрење, надзире и води бригу о просторијама и покућству организације.

§ 18.

П о д п р е с е д н и к Обласног Одбора замењује у свим пословима и приликама отсутна председника или, на његов изричити захтев и овлаштење у посебним случајевима, кад је председник већом силом спречен.

§ 19.

Т а ј н и к Обласног Одбора води записник на Скупштинама и седницама Обласног Одбора, саставља друштвене дописе и потписује их с председником. Архив, орган и канцеларија Обласног Одбора с особљем налази се под његовим надзором и он је за њих одговоран. Ако је потребно може да се постави и други тајник Обласног Одбора.

§ 20.

Благајник Обласног Одбора прима уз потврду приходе Обласне Организације, има право на увид у све дописе који се тичу било којих прихода Обласне Организације, потписује уз преседника све списе који спадају у његов делокруг, на захтев преседника исплаћује до 1000 Дин., иначе на налог читавог Обласног Управног Одбора; одговара за благајну свог одбора.

Свака три месеца обл. благајник шаље тачан препис из благајничких књига преко свог Обласног Управног Одбора Директориуму, док новац држи код ког месног новчаног завода на располагању Обл. Управног Одбора за сврхе организације, ако Директориум или Централни Одбор не одлучи друкче.

§ 21.

Директориум према упутама Централног Одбора одређује узев у обзир посебне месне прилике, колико има поједини Обласни, односно Месни Одбор да редовито допринаша у Централну Благајну, цф. § 13.

§ 22.

Обласни Ревизиони Одбор прегледа рачуне Обласног Управног Одбора најмање свака три месеца, исто тако може, ако је нужно, да прегледа рачуне било којег подручног Месног Одбора, те о свему томе подноси извештај Обласном Управном Одбору, а у препису Директориуму.

МЕСНИ ОДБОРИ.

§ 23.

У местима где има најмање 20 (двадесет) организованих чланова има Орјуна Месне Управне и Месне Ревизионе Одборе. цф § 3.

а) Месни Управни Одбор.

Чланови Организације у поједином месту бирају на Месној Главној Скупштини између себе Месни Управни Одбор од највише девет (9), а најмање од 5 (пет) лица, који се на првој одборској седници конституишу и изабери преседника, подпреседника, тајника и благајника и уз њих 1 до 5 одборника, те поделе рад на секције.

Luka Čelović

Бирање се врши простом већином.
Дужност траје годину дана, до нове Месне Главне Скупштине.

б) Месни Ревизиони Одбор.

Поред Месног Управног Одбора бира Месна Главна Скупштина 3 (три) члана Месног Ревизионог Одбора, чији мандат траје такођер годину дана. цф. § 14.

в) Заменици Управног Одбора.

Месна Главна Скупштина бира још и 3 (три) заменика Месном Управном Одбору, који долазе у Одбор кад који од изабраних чланова отступи или отпадне с било којег разлога.

Мандат њихов траје годину дана.

Скупштина може да поново бира у Одборе и оне чланове који су прошле године вршили ту дужност.

КОМПЕТЕНЦИЈА МЕСНИХ ОДБОРА.

§ 24.

Месни Управни одбор врши ове послове;

а) обавља сав политички и културни рад Општине у свом месту и околини према начелима истакнутим у § 2. и Програму и према упутама Обласног Одбора и Директориума. брине се да рашири и увећа организацију у месту и околини;

б) извршује закључке Директориума, Централног и Обласног Управног Одбора у смислу овог Правилника;

в) прима чланове у организацију и уписује их у свој именик, издава им легитимације и знакове, које набавља од Централног Одбора, а њихова имена и боравиште саопштава тајнику Обласног Одбора и тајнику Централног Одбора;

г) спрема извештаје о политичким и културним приликама свога места и околине и шаље их Обласном Управном Одбору, а у препису Директориуму;

д) саставља дневни ред за Месну Главну Скупштину и шаље Директориуму предлоге своје скупштине одређене за Централни Одбор или за Конгрес;

ђ) шаље годишње извештаје о свом раду Обласном и Централном Одбору;

е) шаље препис из благајничких књига Обласном Управном Одбору свака три месеца и располаже са прихо-

дима своје организације према упутама Обласног, односно Централног Одбора;

ж) ставља предлоге Обласном Одбору за именовање повереника у местима своје околине;

з) одређује делегата за Обласну Скупштину и Конгрес.

Месни Управни Одбор састаје се најмање свако петнаест дана на своју редовну седницу.

Закључци Месног Управног Одбора вреде само онда ако је у седници била барем надполовична већина чланова одбора и међу њима председник или његов заменик. У одбору одлучује већина гласова. У случају једнаке поделе гласова, одлучује глас председника.

Ако тројица чланова Месног Управног Одбора затраже ванредну одборску седницу, мора је сазвати председник или подпредседник најдаље за 8 (осам) дана. На тој се седници претреса о предмету због кога је седница сазвана.

ПРЕСЕДНИК МЕСНОГ ОДБОРА.

§ 25.

Председник Месног Управног Одбора заступа Месни Одбор и организацију у месту и околини у јавности и код месних власти, сазива одборске седнице и Месне Скупштине и председа им, председа, надзире и дава иницијативу секцијама које при његову одбору постоје, потписује све дописе и објаве и исправе, које спадају у делокруг Месног Управног Одбора, заједно с тајником или благајником, према врсти посла, надзире евентуални месни орган Орјуне и другу штампу скупа с осталим члановима управног одбора, издава месној благајни налоге исплате, у ванредним случајевима располаже с новцем из благајне у највећем износу од Дин. 500. о чему је дужан да одмах обавести Месни Управни Одбор, иначе с новцем располаже читави Месни Управни Одбор. који за издатке од преко 1000 Дин. треба приволу Обласног Одбора, надзире и води бригу о просторијама и покућству месне организације.

§ 26.

Подпредседник Месног Одбора замењује у свим послима и приликама отсутног председника, или, на

његов изричити захтев и овлаштење, у посебним случајевима кад је преседник већом силом спречен.

§ 27.

Т а ј н и к Месног Одбора води записник на Скупштинама и седницама Месног Одбора, саставља друштвене дописе и потписује их с преседником. Архив и канцеларија Месног Одбора с особљем налази се под његовим надзором и он је за њих одговоран.

§ 28.

Б л а г а ј н и к Месног Управног Одбора прима уз потврду приходе Месне Организације, има право на увид у све списе који се тичу финансија Месне Организације, потписује уз преседника све списе који спадају у његов делокруг, на захтев преседника исплаћује до Дин. 500, а на захтев управног одбора до 1000, иначе треба приволу Обласног Одбора, одговара за благајну свог одбора.

Свака три месеца месни благајник шаље тачан препис из благајничких књига преко свог управног одбора Обласном Одбору и Директориуму. Месни Управни Одбори морају допринашати Обласној и Централној Благајни.

§ 29.

Месни се Одбори организују редовно и у местима у којима су седишта Обласних Одбора и имаду свој делокруг одређен у претходним параграфима.

§ 30.

Трошкови око Одборске управе намирују се из прихода Месне односно Обласне организације, и рачуни се о томе шаљу Директориуму.

ПОВЕРЕНИШТВА.

§ 31.

У местима у којима има мање од 20 (двадесет) организованих чланова постоје Повереништва, односно Повереник, који врши у свом месту и околини све функције Месног Управног Одбора, односно преседника, благајника и тајника Месног Управног Одбора, те о свом раду шаље свака три месеца извештај Обласном Одбору, а у препису Директориуму, §§ 23, 24, 25, 26, 27, 28.

Поверенике именује Обласни Одбор у име Централног Одбора, на предлог односних организованих чланова у месту, а до потребе и на своју руку.

СКУПШТИНЕ.

§ 32.

Скупштине су Орјуне редовне и ванредне.

Редовне су скупштине:

- а) Конгрес делегата;
- б) Обласна Редовна Годишња Скупштина;
- в) Месна Редовна Годишња Скупштина.

Ванредни могу бити Конгрес, Обласне и Месне Скупштине.

КОНГРЕС ДЕЛЕГАТА.

§ 33.

Централни Одбор одређује а Директориум сазива сваке године један пут, и то у пролеће, најдаље до Јуна, Конгрес делегата свих Месних и Обласних Одбора, и чланова Централног Одбора.

Председник Директориума обавести писмено све Месне и Обласне Одборе о дану састанка месец дана раније.

Директориум скупа са Секцијом за приправу Конгреса установи дан, тачке дневног реда, те број делегата Месних и Обласних Одбора, односно укупни број конгресиста.

Конгресу председа Директориум.

§ 33 а)

При гласању на Конгресу сваки Месни Одбор има право једног гласа, које врши преко свог председника или нарочито за то изабраног делегата; сваки Обласни Одбор има право на два гласа, које врши преко председника и још једног нарочито изабраног делегата; Централни Одбор пак има право на толико гласова колико укупно има изабраних и кооптираних чланова.

Не може ли који Месни или Обласни Одбор да одашаље делегата позватих Месних и Обласних Одбора те чланова пуномоћ пошље делегату ког другог одбора, који је присутан, и тај ће делегат имати толико гласова

колико има пуномоћи. Исто тако поједини чланови Централног Одбора могу да издаду своју пуномоћ ком другом члану Цент. Одбора.

§ 34.

Конгрес ће се одржати ако се одазове проста већина делегата позваних Месних и Обласних Одбора те чланова Централног Одбора својим присуством или одашиљањем пуномоћи. Не одазове ли се та већина, Конгрес ће се одложити на 24 сата, и након тога се одржати без обзира на број присутних делегата.

§ 35.

Конгрес расправља:

- а) о програмским принципима читавог националистичког покрета;
- б) о финансирању Орјуне;
- в) о попунама и променама Статута;
- г) о извештају Централног Одбора, односно Директориума у погледу годишњег рада Орјуне, те дава разрешење Централном Одбору;
- д) бира нових 17 чланова Централног Одбора, чланове Главног Ревизионог Одбора и заменике;
- ђ) расправља и решава о тачкама дневног реда, што га доноси Директориум.

§ 36.

Обласни и Месни Одбори, Повереништва и поједини чланови организације, који желе да се о њиховим предлозима на Конгресу расправља, треба да преко својих управних одбора (месног и обласног), те Централног Одбора поднесу своје предлоге писмено Директориуму, најмање 15 дана пре Конгреса, а Директориум уважив све околности одлучује, да ли ти предлози спадају пред Конгрес.

ВАНРЕДНИ КОНГРЕС.

§ 37.

Директориум сазива Ванредни Конгрес кад то закључи: а) сам Централни Одбор, б) пет Обласних Управних Одбора, в) стотину Месних Управних Одбора и г) пет хиљада пунолетних чланова Орјуне. Дневни ред Скуп-

штине састављају сазивачи. Скупштином руководи Директориум.

§ 38.

О већању Конгреса и Ванредне Главне Скупштине води се записник који потписује Преседник или његов заменик, Главни Тајник и двојица чланова, које Конгрес тог дана изабере за тај посао.

ОБЛАСНЕ РЕДОВНЕ ГОДИШЊЕ СКУПШТИНЕ.

§ 39.

Обласни Управни Одбори сазивљу сваке године један пут, али пре сазива Конгреса, Редовну Годишњу Скупштину. Дан скупштине јављају 15 дана раније Централном Одбору, односно Директориуму, а исто тако Месним Одборима и Повереништвима своје области, те уједно огласе у новинама.

На обласну Скупштину преседништво Обласног Одбора сазива а) све чланове управе обласног одбора, б) све подручне месне одборе, које на Скупштини заступају њихови преседници и још други који члан месног управног одбора, в) сва подручна Повереништва, које на Скупштини заступа Повереник сам.

Преседништво Обласног Управног Одбора скупа са односном Секцијом а у споразуму с Директориумом установи дан, тачке дневног реда и укупни број скупштинара те председа Скупштини.

§ 39 а)

При гласању на Обласним Скупштинама сваки Месни Одбор има право на један глас, које врши преко свог председника или другог нарочито за то изабраног делегата; исто тако има право једног гласа сваки повереник у подручју Обласног Одбора; Обласни Одбор пак има толико гласова колико има чланова у управи.

Не може ли који Месни Одбор да одашаље делегате, може да своју правилно издату и печатом оверену пуномоћ пошље делегату ког другог Одбора, који је присутан, и тај ће делегат имати толико гласова колико има пуномоћи. Исто тако поједини чланови Обласног Одбора могу да издаду своју пуномоћ ком другом члану Облас-

сног Одбора, Повереници ако не могу да приступе издаће своју пуномоћ било ком присутном делегату.

§ 40.

Обласна Редовна Годишња Скупштина ће се одржати ако се одазове апсолутна већина позватих подручних Месних Одбора и Повереништва, те чланони Обласног Управног Одбора својим присуством или одашиљањем пуномоћи. Не одазове ли се апсолутна већина скупштина ће се одложити за 24 сата, те ће се одржати и простом већином. Ако се не одазове ни проста већина, скупштина ће се одложити за још 48 сати и након тога ће се одржати без обзира на већину. Ако приступи само $\frac{1}{4}$ позватих скупштину треба одложити на 15 дана или дуље.

§ 41.

Обласна Редовна Скупштина:

а) прегледа рад Обласног Одбора и дава Одбору разрешење, б) бира нове чланове Обласног Управног и Ревизионог Одбора, те њихове заменике, в) претреса предлоге који се имају послати Конгресу, г) претреса о свима предметима, које Обласни Управни Одбор изнесе на дневни ред скупштине § 36. (аналогно).

§ 42.

Ванредну Обласну Скупштину сазива Обласни Управни Одбор ако то закључи а) Централни Одбор, односно Директориум, б) Обласни Одбор у споразуму с Директориумом, в) проста већина подручних Месних Одбора, г) $\frac{2}{3}$ подручних му Повереништва, д) 1000 чланова Орјуне из његова подручја. Дневни ред скупштине састављају сазивачи. Скупштином руководи Обласни Управни Одбор.

§ 43.

О већањима редовних и ванредних Обласних Скупштина води се скупштински записник, који потписују преседник или подпреседник, тајник и двојица чланова, које скупштина нарочито за то изабере. Препис записника и извештај о скупштини треба Обласни Управни Одбори да пошаљу најдаље кроз три дана иза Скупштине Директориуму.

МЕСНЕ РЕДОВНЕ ГОДИШЊЕ СКУПШТИНЕ.

§ 44.

Месни Управни Одбори сазивљу, у споразуму с Обласним Одбором, Месну Редовну Годишњу Скупштину сваке године. Преседник јавља 15 дана раније Директориуму, а својим члановима најмање осам дана раније на уобичајени начин у месту.

На Месну скупштину председништво позива све своје организоване чланове.

Оно одређује дан и тачке дневног реда, те председа скупштине.

§ 44 а).

При гласању на Месним Скупштинама има право гласа сваки пунолетни организован члан, које врши особно или послав редовно издату и оверену пуномоћком другом пунолетном организованом члану, који онда има толико гласова колико пуномоћи. Исто тако и чланови Месног Управног Одбора.

§ 45.

Месна Редовна Годишња Скупштина одржаће се ако се одазове $\frac{2}{3}$ пунолетних чланова који припадају односној Месној организацији. Не одазове ли се $\frac{2}{3}$, скупштина ће се одложити за три сата, након чега ће се одржати без обзира на већину.

§ 46.

Месна Скупштина а) прегледа рад Месног Одбора и дава Одбору разрешење, б) бира нови Месни Управни и Ревизиони Одбор, в) расправља о предлозима које треба слати Обласној Скупштини и Конгресу на претресање § 36. (аналогно).

§ 47.

Ванредну Скупштину сазива Месни Управни Одбор ако то захтева а) Директориум, б) Обласни Одбор, в) Месни Одбор у споразуму с Обласним Одбором, г) $\frac{1}{3}$ организованих пунолетних чланова који припадају тој месној организацији. Дневни ред састављају сазивачи, а Скупштином руководи Месни Управни Одбор.

§ 48.

О већањима месних скупштина води се записник који потписује председник или подпредседник Одбора, тајник и двојица чланова, које скупштина нарочито за то изабере. Препис записника и извештај са скупштине треба да преседништво пошаље Директориуму и Обла-сном Управном Одбору, најдаље после осам дана.

ЗАКЉУЧЦИ КОНГРЕСА И СКУПШТИНА.

§ 49.

Закључке своје стварају Конгреси и Скупштине апсолутном већином гласова.

Гласа се јавно или тајно, поименце или акламацијом.

§ 50.

На свим Обласним, Месним и Повереничким Скупштинама могу присуствовати делегати Централног Одбора с правима као у § 9.

ЧАСНИ СУД.

§ 51.

При сваком Одбору постоји Часни Суд од пет лица кога Одбор после редовне скупштине изабере, а који решава о размирицама међу члановима дотичне месне организације. Решења тих судова вреде и нема проти њима призива.

ПРЕСТАНАК ОРГАНИЗАЦИЈЕ.

§ 52.

Организација престане ако уз Централни Одбор то одлуче најмање $\frac{2}{3}$ скупштина Месних Организација. Закључак скупштине у овом питању вреди, ако за исти гласа $\frac{2}{3}$ присутних чланова. Организација престаје такођер кад је законито распусти надлежна државна власт.

У случају престанка Орјуне њено ће се имање пре-дати на похрану Народној Обрани у Београду да њим плодносно управља док се опет не оснује друштво с истим циљем као Орјуна.

I. Д О Д А Т А К.

§ 1.

Овај Статут ступа на снагу чим га прими на својој пленарној седници Централни Одбор у Сплиту.

§ 2.

Према његовим одредбама одмах ће се организовати Директориум, Обласни и Месни Управни Одбор, те Повереништва.

§ 3.

Садашњи Централни Одбор остаће на окупу све до сазива Конгреса, који се има сазвати најдаље годину дана од дана примања овог Статута. У њ ће једино приступити преседници Обласних Одбора.

II. Д О Д А Т А К.

(„Победа“ од 15. октобра 1921. бр. 10.)

П Р О Г Р А М

ОРГАНИЗАЦИЈЕ ЈУГОСЛОВЕНСКИХ НАЦИОНАЛИСТА ИНТЕГРАЛНИ НАЦИОНАЛИЗАМ.

I. Е т и ч к а п о д л о г а.

Читава подлога идеологије и рада националистичке омладине јесте етичка.

Човечанство је велика заједница, у којој народ је или има да постане једна изразита јединица. Вредност опћег човечанског живота јесте вредност синтезе онога што сваки народ као специфички фактор даје људској заједници.

Све вредности, које је наша прошлост дала, за будућност су вредне само оне, што их је наш народ дао специфички као раса. Према томе и наша садашњост као трајне вредности предаће будућности само оно, што је нама својствено, јер је баш то човечанству нужно.

Доктрина национализма пре свега укључује култ расности, а онда подређује читаву функцију живота и појединца и народа стварању једног осебујног организма за извршење етичке народне мисије.

С тога националистичка омладина пропагираће интегрални национализам у просветном, правном, економском и социјалном животу народа, који даје услове да се диже и манифестује душевна култура народа, која има већ своју језгру у његовој психи.

II. Н а ч е л а.

Да се дође до изразитости једне јединице, нужно је пре свега имати јединицу. Народ који је један, и који у прошлости није могао да органички живи, има као главну потребу, да му се тај органички живот чим пре омогући све до етничких југословенских међаша. А то ће се поспешити рушењем свих наметнутих ограда и племенских предрасуда злонамерно накаламљених и стварањем што јаче кохезије.

Држава, као организација, мора да одговара главним потребама народа. Да би се народу помогло, да врши своју специфичну расну мисију, држава је дужна да подупире стварање организма, који је за то подесан. С тога у првом реду држава сама мора да је јединствена и као таква да утиче на усавршавање тог јединственог организма.

Да би и државни организам одговарао типу и захтевима наше психе, треба да је сам народ суверен држави. Њему мора да припада сва државна власт, коју врши правом избора. Народ тиме делегира законодавну власт народној скупштини, егзекутивну власт краљу и народним министрима, а судачку власт судовима, који су независни од ма којег фактора у држави.

Но народ мора и да директно суделује у државним функцијама — у управи самоуправниих јединица: опћина, срезова и области, које се формирају према географским и економским захтевима.

Друштвене класе, које су се столећима укорениле на западу, код нас треба да постоје само у колико, организиране, штите материјалне интересе појединих својих чланова, али подредивши их општим интересима народа. Свака класа има свој нарочити задатак, и код вршења тога задатка мора да је активна. Она је активна ако су поједини њезини чланови активни. Зато је позив с једне стране појединца, да проживе сама себе најдубљом интензивношћу развивши све своје унутарње енергије до највеће мере у таквом савесно изабраном звању, у ком ће те енергије доћи најјаче до изражаја, и као такав да друштву више даје но прима; с друге стране дужност је друштва да проналази енергије у појединцима и да им омогући самосталан живог и развитак. Умножавањем овакових јединица решава се најуспешније питање енергије и самосталности савести и правде, благостања и среће у народу; осим тога развија се смисао за критику и контролу, што искључује сваку демагогију и тиранију и маса и појединаца.

Слободним удружењем развијених јединица, које ступају у разноврсна друштва, нужна за усавршење органичке функције Нације, потенцирају се разноврсне енергије народа, а тиме и главни услов за један бујнији и виши живот народа.

Култура заједнице, која се зове народ, има своју подлогу у самом животу заједнице. Средства, да се та култура развије у првом реду су просветна. Али просвета, као средство, не може да има увек исти тип, она се не посуђује и не пресађује; њу се према потребама и задаћи ствара. А главна задаћа наша јест та, да пронађемо све тајне гласове наше крви, да провредимо културну вредност свих расних обележја југословенског народа, да створимо нашу специфичну културу, да дадемо смисао постојању нашега народа у заједници човечанства, у ком ће наш народни гениј развити своја крила.

III. Националистичка пракса.

Да би етичка начела националистичке идеологије потпуно, независно и бескомпромисно проводили до крајних конзеквенција, не ћемо да наш покрет буде акција политичке странке.

Читава националистичка пракса, с обзиром на данашње прилике, подлежи високим и одређеним етичким циљевима, које не могу имати обичне странке. Зато држимо за сходно, да одредимо методу, коју захтева пракса једне нове идеологије, а коју немају постојеће странке.

Цео се рад националистичке омладине дели на унутарњи и спољашњи рад.

Унутарњи рад је намењен у првом реду самим члановима, а састоји од изграђивања потпуно расног југословенског типа у културном, физичком, етичком и социјално-економском правцу.

Спољашњи рад састоји од провађања наших начела унутар најближе околине сваког националисте.

Цео овај рад, поред конструктивног рада, захтева и тражи негативни са деструктивним методама.

Негативан рад иде за темељним искорењењем свих елемената, друштава, група и странака, које хоће да руше државно постојање и јединство Нације, па у потреби не ћемо зазирати да организовано иступимо против сваког рада, који сматрамо да угрожава елементарне услове народне будућности. Према томе побијаћемо племенски и покрајински сепаратизам, хисторијске пре-

драсуде, верски фанатизам и интолеранцију и све неактивне било штетне факторе у народној привреди, друштву и култури.

Наш позитиван рад имаће:

да заталаса широке масе народа јаком и систематском акцијом, која ће у пароду створити општи занос и хук за мисао народног и државног јединства, тако да југословенска свест у народу буде фиксирана попут неодољивог инстинкта;

да шири и подиже у народним слојевима национални понос и самопоуздање, скономску независност, грађанску свест, дух праве грађанске слободе, верске толеранције и социјалне правде;

да физичком и душевном спремом васпитава народну младост за војничког и идејног борца, да у њој открива појединачне енергије те да их развија у расни југословенски тип, који мора да се испољи у служби функције националног организма;

да истури и потпомогне решавање крупних политичких, културних, економских и социјалних питања и рефорама на свим пољима јавне активности према најновијим резултатима знаности, али у складу са нашим народним животом (н. пр. јединствено име државе, јединствен књижевни језик и писмо и т. д.);

да ступимо у политичке и културне везе са осталим славенским народима, да пропагирамо међу њима словенску солидарност, како би створили услове за један општи политички савез свих словенских држава, као најјачу гаранцију за опстанак и напредак славенских народа.

IV. Наша средства.

Оснивати наше организације у првом реду у Далмацији, а онда у читавој југословенској држави те у свим нашим колонијама изван државе и у свим европским центрима, где живу наши људи.

Рад ових организација, које се деле на секције културне, политичке, економске и социјалне, биће: наклада штампе; оснивање аналфабетских течајева и течајеве за славенске језике и културу, читаоница, библиотека и мањих пучких свеучилишта, казалишних дружина, пева-

чких и музичких, соколских и стрељачких друштава и осталих културних установа; оснивање економских и социјалних задруга.

Где овакове установе друштва и загруге већ постоје, ми ћемо их помагати, ако су националне, са циљем, да у њима умножимо снагу и рад и да проведемо начела нашега програма.

Напосе, што се тиче већ постојећих и будућих странака, које одговарају народном југословенском интересу, подупрећемо сваку њихову акцију, инспирирану интересима нације према нашим начелима.

Коначно нужно је нагласити, да читав овај практични рад тражи, да се што интензивније развија, јер то захтевају садање прилике у држави, да би се обезбедио предуслов за постојање државе и развитак народа.

ЦЕНТРАЛНИ ОДБОР ОР. ЈУ. НА. У ЈУГОСЛАВИЈИ.

